

en Villa, saa burde vi ikke medvirke til, at en saadan Anstalt kommer i Virksomhed derude. At støtte en Tilstand, som vil kunne nøde Beboerne til at søge Domstolene for at værge sig mod Overgreb, forekommer mig at være en Fremgangsmaade, som Rigsdagen ikke burde være med til. Den højtærede Kultusminister vil ikke tage mig det ilde op, naar jeg siger, at det gør et eget Indtryk at se ham, en af Kirkens høje Mænd, med en kvart Million af Statskassen under den ene Arm og det ærede Medlem for Københavns Amts 2den Valgkreds under den anden Arm, gaa løs paa en Kreds af fredelige Medborgere ude i Rosenvænget, som ikke begære andet end at maatte leve i Ly af den bestaaende Retsorden, og som kun have den Fejl, at de ikke ere københavnske Haandværkssvende. Være de det, holder jeg mig forvisset om, at man ikke vilde være faldet paa at lægge Lupusanstalten midt iblandt dem, saa lidt som nogen har tænkt paa at lægge en saadan Anstalt f. Eks., paa Østergade eller Kongens Nytorv. Jeg mener derfor, at humane Hensyn burde bevæge os til at nægte Statskassens Understøttelse til det i og for sig betydningsfulde Foretagende, saa længe Anstaltens Bestyrelse fastholder, at den skal ligge i Rosenvænget. Maa jeg her indskyde den Bemærkning, at naar man har villet give det Udseende af, at Grunden til Modstanden mod den valgte Beliggenhed er den, at de fine Folk, som bo i Rosenvænget, ikke kunne taale at se de stakkels Lupuspatienter, saa glemmer man, at den Mand, som er gaaet i Spidsen for Bevægelsen med denne Sags Ordning paa det foreslaaede Grundlag, staar i allerforreste Række af de Borgere, som i særlig Grad have sat deres Personer og Formue ind paa Bekæmpelsen af menneskelig Nød og Elendighed. Den Art Mistæneliggørelse, som man har benyttet her, er saaledes ganske ubeføjet.

Foruden humane og retslige Hensyn kan der, som alt antydet, tillige anføres økonomiske Grunde mod at give Bevillingen under den her foreliggende Forudsætning. Naar man ikke havde valgt en saa kostbar Grund — og det er aldeles ikke godtgjort, at det har været nødvendigt at vælge netop Rosenvænget — saa maatte en betydelig mindre Understøttelse fra Statens Side have været fuldt ud tilstrækkelig. Der var andre baade tjenlige og billigere Pladser at vælge, men man valgte sig Plads midt i Byens ældste Villakvarter. Jeg erindrer ikke i Øjeblikket, hvad det er for Mænd, der danne Lysinstituttets Bestyrelse,

men jeg maa have Lov til at udtale, at det ikke synes velovervejet, at de ville føre deres Institut ud i praktisk Virksomhed paa en saadan Maade, at de komme til at fortrædige mange Mennesker og faa det Skær over sig, at de gøre sig skyldige i et Overgreb. Med Instituttets hele humane Karakter og det menneskekærlige Formaal, som det vil virkeliggøre, havde det, forekommer det mig, været langt mere stemmende, om man havde valgt en fredelig Plads, som ikke havde bragt Instituttet i Konflikt med andres Rettigheder og nødt Folk til at tænke paa at søge Beskærmelse hos Domstolene. Jeg venter ikke, at de Indvendinger, der gøres gældende fra Mindretallets Side mod det fremsatte Forslag, ville vinde Flertal for sig her i Salen. Jeg venter det saa meget mindre, som vi jo leve i en Tid, da det synes at skulle være god Politik, at kappes om at tappé Statskassen paa alle tænkelige Maader. Alle ere ivrige efter at faa de flest mulige Penge ud af Statskassen. Værgemaalet for denne bliver svagere og svagere. Traditionerne fra Folketingets tidligere Tid er der faa eller ingen, der nu gør sig til Talsmand for. Man lader sig ikke anfægte af Hensynet til, at Statskassens Midler tilvejebringes paa en Maade, der meget lidt fyldestgør retfærdige Krav til Beskatning. Trods dette kan man saa at sige daglig være Vidne til, at der handles flot med de offentlige Midler, og at halve eller hele Millioner rask væk rulle ud af Statskassen. Men skønt jeg saaledes ikke tror, at det kan nytte at gøre Modstand mod den foreslaaede Bevilling, har jeg dog ønsket at konstatere, at der ikke her er Enstemmighed. Jeg har ønsket at fremføre de Grunde, der tale for at udskyde Sagen, til den kan blive afgjort paa en bedre Maade. Ventetiden behøver ikke at blive lang. Man kan med lidt god Vilje fra alle Sider bringe det hele i Orden til 3dje Behandling. Der er her ikke Tale om, at Lysinstituttet skulde udsættes for noget Tab; der er offentlig fremsat Tilbud om at holde Anstalten skadesløs i enhver Henseende, blot den vilde vælge en anden Plads, der ikke krænkede berettigede Interesser. Der er altsaa ikke her Spørgsmaal om at nægte eller bevilge Statstilskud til Lysinstituttet; det drejer sig kun om at faa Bevillingen given paa en tilfredsstillende Maade.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Stühr): Til det ærede Medlem for Sorø Amts 1ste Valgkreds (Zahle) skal jeg i Anledning af hans Bemærkning om Tilskuddet til Realskoler udtale, at det